

The background is a solid purple color. Overlaid on this are several dark purple silhouettes of thistles, showing their characteristic spiky heads and stems. The text is centered on the page.

RUTH JONES

*Vielä
yhdet*

BAZAR

RUTH JONES

*Vielä
yhdet*

Suomentanut Elina Salonen

BAZAR

Ensimmäinen painos

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Elina Salonen
Suomenkielinen laitos © Elina Salonen ja Bazar Kustannus, 2026
Englanninkielinen alkuteos *By Your Side*
Copyright © 2025, Ruth Jones

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-870-076-0
Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Rakkaan isäni Richard Norman Jonesin muistolle.
Olit maailman paras iskä.

Niin kauan kuin muistomme viipyy rakkaittemme sydämessä,
emme ole kuolon omia.

– THOMAS CAMPBELL

2024

Johdanto

Isäntä olisi voinut tahdistaa sillä kellonsa. Pubin ovi aukesi tasan kahdelta, kuten se oli tehnyt aina tällä päivämäärällä viimeisten kuuden vuoden aikana. Ulkoa kajasti skottilaisen talvipäivän hupenevaa valoa, ja sisään astui tuttu ukko, joka oli napittanut takkinsa kaulaan asti puuskaista tuulta vastaan. Isäntä hymyili ystävällisesti, nyökkäsi ja otti hyllyltä harvoin käytetyn juomalasin. Hän painoi sen reunan annostelijaa vasten ja laski lasiin tumman meripihkan väristä mallasviskiä. ”Olepa hyvä”, hän sanoi, laski lasin tiskille ja jäi odottamaan, kun mies kaivoi taskustaan pari kolikkoa ja ojensi ne hänelle.

”Miten on mennyt?”

”Aye, mitäs tässä.”

”Pärjäiletkö siellä perukoilla? Kaipaатko apua?”

”Hyvin minä pärjään”, ukko sanoi ja kohotti lasin hymyillen. Hän asteli takan ääreen ja istui nojatuoliin. Pubi oli tyhjä lukuun ottamatta valaisimia korjaavaa sähkömiestä ja kahta tanskalaista patikoijaa, jotka istuivat pöydän ääressä tutkimaan karttaa.

Isäntä yritti olla tuijottamatta ukkoa, mutta kerran vuodessa vieraileva asiakas oli niin arvoituksellinen, että herätti väistämättä kiinnostuksen. Koko sinä aikana, kun mies oli

majaillut täällä, hän oli puhunut muille asukkaille vain pari sanaa. Ei hän tyly ollut, vain hiljainen ja rauhallinen. Hän onnistui tyrehdyttämään kaikki keskusteluyritykset alkuunsa. Isäntä katseli, kun mies tuijotti viskilasiaan ja pyöritteli sitä ajatuksissaan. Samassa ukko mutisi jotakin, kohotti lasin salaperäisesti huulilleen ja joi kulauksen. Kun hän pyyhkäisi silmäkulmastaan kyynelen, isäntä päätti lakata katselemasta. Se tuntui tungettelevalta, miehen yksityisyyden loukkaamiselta.

Viittätoista minuuttia myöhemmin asiakas hörppäsi viimeisen tilkan, nousi ylös ja vei lasin tiskille. Hän suuntasi takkiaan napittaen ovelle ja synkeään ilmaan. ”Pidä huolta itsestäsi!” isäntä huikkasi. Ukko kohotti kätensä vastaukseksi, kiskaisi oven auki ja lähti pubista palaamatta sinne enää koskaan.

1

LINDA

Olen myöhässä. Se ei ole lainkaan tapaistani, sillä yleensä olen täsmällinen kuin metronomi. Rakastan rutiineja ja aikatauluja, joten arvaan myöhästymisen sekoittavan pasmani koko loppupäiväksi. Pysähdyn Massey Streetin liikennevaloihin ja vilkaisen kuvaajaistani taustapeilistä. En minä turhamainen ole, tarkistan vain, ettei poskessani ole hilloa tai hampaissani paahtoleipää. Aamiaistähteet eivät lupaisi hyvää alkavalle päivälle. Kulmakarvani kaipaavat trimmausta. Ne ovat alkaneet villiintyä. Hitto, yksittäinen partakarvakin on palannut. Kasvojeni häpeätahra. Olen yrittänyt hankkiutua siitä eroon pinseteillä ja kynsisaksilla, mutta se kasvaa aina takaisin. Harkitsen jo kasvimirkyä. Niin epätoivoinen olen. Aion juuri nipistää karvan peukalon ja etusormen väliin, kun toimeni keskeytyy takana olevan kuskin tuutatessa tarpeettoman pitkään. ”Hyvä on, hyvä on!” huudan. Inhoan, kun autoilijat kuvittelevat pääsevänsä perille aiemmin säästämällä liikennevaloissa sekunnin murto-osan verran aikaa. Täytän alle kolmen kuukauden päästä viisikymmentäviisi, ja inhoamieni asioiden lista kasvaa kasvamistaan. Se kuulemma karttuu vähitellen iän myötä, kunnes muutumme äkäisiksi vanhoiksi akoiksi. No, se pätee ehkä joihinkin mutta ei minuun. Linda Mary

Standishia ei aika päihitä. Olen eronnut sinkku, teen rakastamaani työtä enkä ole mikään äkäinen vanha akka. En tule koskaan olemaankaan. Aion elää lopun elämäni täysillä, ja auta armias, jos joku yrittää tulla tielleni. Esimerkiksi auto-kuski, joka on paraikaa ohittamassa minua. Miehen ikkuna on auki, ja hän mulkoilee suuntaani. Suikkaan hänelle lentosuukon ja huudan: ”Housut pois, hottis!” Hänen ilmeensä on näkemisen arvoinen.

Viisitoista minuuttia myöhemmin pysähdyn – tai oikeastaan kurvaan jarrut kirksahtaen – Boransayn krematorion parkkipaikalle. Kiirehtiminen on epäkunnioittavaa, mutta muu ei auta, sillä muistotilaisuus alkaa kahden minuutin kuluttua. Pääoven luona seisoo ruumisauto takaluukku auki, ja sisällä on koruton ja vaatimaton arkku. Hautausurakoitsija odottaa minua hiljaa ja ryhdikkäänä kuin mustien flanellihousujensa prässi. Hän nyökkää minulle lähestyessäni.

”Linda Standish”, hän sanoo vakavana.

”Fergus Murray”, vastaan.

Fergus ja minä kävimme samaa koulua. Emme olleet varsinaisesti ystäviä, meillä oli vain yhteinen opintie esikoulusta pitkän matematiikan kurseille asti. Puhuttelemme edelleen toisiamme koko nimellä. Se on kirjoittamaton sääntö. Vielä viidenkymmenenviiden ikäisenäkin. Teoriassa en ole myöhässä, joten en pyytele anteeksi. Varsinkaan Fergus Murraylta, hitto soikoon. Hän tulee aina olemaan silmissäni hormoni-huuruinen teinipoika, joka valeli itsensä Lynxin hajusteella, jonka kasvoilla oli rykelmä näppyjä ja joka huitaisi vähän väliä otsatukan pois silmiltään. En siksi pysty ottamaan häntä täysin vakavasti.

”Mennäänkö?” sanon heilauttaen kättäni ja suuntaan sisälle.

Boransayn krematorio on kaltaiseksi ihan miellyttävä paikka. Se ei ole karun käytännöllinen kuten useimmat tuhaamot, vaan se on suunniteltu tyyllillä. Nykyaikaisista lasimaalausikkunoista tulvii lempeää valoa, ja kaiuttimista kantautuu pehmeää urkumusiikkia. Katafalkin kummallakin puolella on jalusta, jolta ryöppyää valtava lilja-asetelma. Tietenkin tekokukkia. Mutta laadukkaita sellaisia. Harva erottaa niitä oikeista varsinkaan parin metrin päästä. Liityn ainoan paikalla olevan surijan seuraan: eturivissä seisoo pieni siisti nainen, joka on ainakin kaksikymmentä vuotta minua nuorempi. ”Hei”, kuiskaan. ”Olen kaupungin palveluksessa. Perillisettömien vainajien osastolla.”

Kättelemme, ja nainen näyttää hämmentyneeltä. ”Perillisettömien?”

”Niin. Oletteko sukua vainajalle? Olemme yrittäneet jäljittää hänen perheenjäseniään.”

”Hyvänen aika, en minä”, hän sanoo. ”Olen sairaalasta. Sieltä lähetetään aina joku, jos vain voidaan. Ihan vain –”

”Öhöm.” Äänestä ei voi erehtyä: Fergus Murray selvittää kurkkuaan. Hän ja hänen kollegansa vanha Sam – en tiedä miehen sukunimeä, olen aina kutsunut häntä vain vanhaksi Samiksi – rullaavat arkun lähemmäs ja nostavat sen kunnioitavasti katafalkin päälle. Vanha Sam kärrää arkkulavan pois, ja Fergus jää paikalleen seisten jäykästi kädet selän takana. Hän kehottaa äänettömästi minua aloittamaan. Hymyilen miehelle julkeasti, mikä toivon mukaan ärsyttää häntä.

Hautausurakoitsijalle hymyileminen tuntuu kylläkin vähän väärältä.

Jotenkin epäkunnioittavalta.

Ei silloin, kun hän on vapaapäivänä siviilivaatteissa ja hoitelee asioitaan, kuten postittaa kirjeitä tai ostaa lampaankyljyksiä. Tarkoitin virka-aikana, kun hän on helpottamassa vainajan matkaa tästä maailmasta tuonpuoleiseen.

Fergus on hautausurakoitsija viidennessä polvessa. Hän yritti aluksi vältellä sukuammattia ja keskittyi pyöräilyyn. Kyse ei ollut vain pyöräretkistä puistossa vaan ihka oikeasta ammattilaismeiningistä. Hän oli siinä aika hyväkin. Kansainyhteisön kisat, Ranskan ympäriajo – hän oli jo menossa vuoden 2004 olympialaisiin, kun kohtalo puuttui peliin ja suisti hänet kumoon kesken pyöräilyn. Hän joutui jättämään kansainväliset pyöräilyareenat, ja muistoksi jäi nilkutus. Hän kantaa sen kuitenkin hyvin, se on myönnettävä. Hän on vähän kuin haavoittunut sotilas. Kunnioitan häntä siitä hyvästä. Niin, kunnioitan häntä kovasti. Hän on kuitenkin ollut kouluajoista lähtien niitä ihmisiä, joiden on pakko olla aina oikeassa. Ja siten myös niitä ihmisiä, joiden haluan aina todistaa olevan väärässä.

Napautan mikrofonia varmistaakseni, että se on päällä. Turha toimi oikeastaan. Voisin vaikka kuiskata, ja ääneni kuuluisi silti. Se on vain vanha tapa.

”Ystävät”, aloitan, vaikkei paikalla ole yhtäkään. ”Olemme kokoontuneet tänne jättääksemme jäähyväiset Wendy Maria Taylorille, joka kuoli rauhallisesti kahdeskymmenesensimmäinen marraskuuta.” Sanon *rauhallisesti* vain säädyllisyyden nimissä. Todellisuudessa nainen heitti veivinsä juodesaan sokeritonta Fantaa tienvarsikahvilassa Crianlarichin liepeillä.

Muistotilaisuus, jos sitä voi sellaiseksi kutsua, on odotetun lyhyt. Kesto on kaiken kaikkiaan alle kuusi minuuttia. Tärkeintä on kuitenkin laatu, ei määrä, eikä kukaan voi väittää, etten lausuisi tyydyttäviä läksiäissanoja. Keskityn lähinnä Wendyn keski-ikään: työhön supermarketissa, tulitikkuaskikokoelmaan ja intohimoiseen leivontaharrastukseen. Olen päätellyt seikat naisen kotoa löytyneistä kakkuvuoista, palkkakuiteista ja tulitikkurasioista. Ainakin oletan, että hän keräsi tulitikkuaskeja, mutta ehkä hän vain oli ketjupolttaja tai sitten pyromaani. Vältän fraaseja, joita yleensä kuullaan hänen ikäisensä naisen hautajaisissa: ”kipeästi kaivaten” tai ”rakas vaimo ja äiti”. Olen kehittänyt kykyäni puhua sanomatta kuitenkaan paljon. Luoda vaikutelman muistopuheesta ilman että oikeastaan muistelen.

On näet vaikeaa sanoa hyvästejä jollekulle, jota ei ole koskaan tavannut. Ongelmallista ylistää ihmisen hyveitä, kun on kuullut hänen nimensä ensimmäistä kertaa vasta viime kuussa. Hankalaa luetella tuiki tuntemattoman elämänsaavutuksia ja kuulostaa siltä kuin kyseessä olisi paras ystävä.

Se on totisesti vaikea tehtävä.

Mutta jonkun se on hoidettava. Ja tänään se joku olen minä.

2

LINDA

Päivän vainaja Wendy Taylor asui siirrettävässä talovaunussa länsirannikolla. Minä ja kollegani Jean kävimme siellä viikko Wendyn kuoleman jälkeen ja kolusimme paikan etsien tiedonmursia ja koostaen kokonaiskuvaa tai henkilöprofiilia, kuten sitä kutsumme. Aloitimme tutkimalla kaapit, ja sen tehtyäimme palautimme tavarat paikalleen lukuun ottamatta sellaisia, joista voisi kirvota tärkeitä tietoja. Olimme jo ottaneet yhteyttä paikalliseen kirpputoriin, ja sen oli tarkoitus tyhjentää paikka meidän jälkeemme. Wendyn korkkitaululla oli maksamatta jäänyt lasku ja postikortti Scarboroughista: *Pärjäilen. Olisi kiva sanoa, että kunpa olisit täällä, mutta tiedämme molemmat, että parempi näin.*
Ray

”Salainen rakastaja?” Jean kysyi.

”Tai etäännytynyt perheenjäsen?”

Jeanin ja minun keskustelut kuulostavat välillä siltä kuin ne olisi napattu *Midsomerin murhista*. Itse asiassa taidamme mehustaa dialogiamme tarkoituksella luodaksemme draamaa. Työssäni on monia puolia, joita rakastan, ja yksi niistä on tilaisuus matkia rikostutkijaa.

Wendyn talovaunun tutkinta oli melko tuloksetonta, kunnes Jean löysi kaapin perältä kansion. Pari minuuttia myöhemmin paikansimme Wendyn testamentin. Sen sisältö oli varsin tavanomainen lukuun ottamatta yhtä riviä: naisen kuolemasta ei saanut kertoa hänen ex-miehelleen, ja hänen kaikki maallinen omaisuutensa määrättiin Humberssidessa asuvalle Ray Dagleishille ”siunausteni ja anteeksiantoni saattelemana”, kuten testamentissa luki. Puoli tuntia myöhemmin, kun olimme tyytyväisiä saatuumme kokoon kaiken tarpeellisen, ovelle ilmestyi mies. Iso kaveri, jolla oli ajeltu pää, aluspaita ja likaiset farkut. ”Tulin noutamaan telkkarini”, hän muurahi hädin tuskin vilkaisten meitä ja suuntasi kohti Wendyn taulu-TV:tä.

”Ikävä kyllä asunnon tavarat ovat kaupungin tuomiovallan alaisia”, sanoin tavoitellen itsevarmaa ja arvovaltaista äänensävyä. ”Tuomiovallan alainen” tuskin oli oikea ilmaus, mutta se kuulosti vaikuttavalta.

”Paskan marjat”, mies sanoi ja alkoi irrottaa televisiota seinästä. Avasin suuni protestoidakseni, mutta Jean pudisti päätään kuin sanoakseen, että toisinaan on turha taistella. Niinpä me vain seisoiimme paikallamme ja annoimme miehen ottaa television. Se käytännössä varastettiin silmiemme edessä kirkkaassa päivänvalossa. Kun laite oli tukevasti miehen sylissä, hän kääntyi meitä kohti ja puhkesi yllättäen kyyneliin. ”Wendo oli ihan mukava. Lainasin sille tämän viime jouluna.” Seisoiimme hetken hiljaa miehen kootessa itseään. Lopulta uskalsin avata suuni.

”Öömm... Sinä et taida olla Ray, vai mitä?”

Mies lakkasi itkemästä yhtä äkisti kuin oli aloittanutkin. ”En!” hän älähti kuin olisin loukannut häntä verisesti. ”Ray ei

saa tätä, ei ikinä.” Niin sanottuaan hän lähti 55-tuumaisine taulutelevisioineen.

Emme ole vielä kuulleet Raysta, ja jos sama meno jatkuu, Wendyn omaisuus siirtyy valtiolle. Se olisi iso harmi. Valtiolla on varmasti tarpeeksi jo ennestään. Toimistossani on vielä laatikollinen Wendyn muistoesineitä, jotka minun pitää tuhota. Julmaa, tiedän, mutta ellei kukaan tahdo niitä, ei voi mitään. Se turhauttaa, mutta on pakko hyväksyä, että joidenkin ihmisten elämä jää ratkaisemattomaksi arvoitukseksi. Siinä kohtaa todellinen elämä eroaa *Midsomerin murhista*.

En kuitenkaan voi olla miettimättä, millaista kannausta Wendyllä oli ex-miehensä kanssa ja miksei hän tahtonut tämän tietävän hänen kuolemastaan. Ero taisi olla katkera. Douglas ja minä olemme edelleen ihan hyvissä väleissä, vaikken näekään häntä usein.

Vanha kunnon Douglas.

Alias Dougie MacRae.

Ajattelin aina, että sen nimisestä miehestä olisi pitänyt tulla countrylaulaja, mutta kohtalo päätti toisin ja pani hänet myymään kalusteita suurkeittiöille. Dougie ei varsinaisesti vienyt jalkoja altani; suhteemme oli enemmänkin rentoa ystävyyttä, jonka lisänä oli seksiä. Vällyjen välissä riittikin vipinää, sillä kummallakin oli ruokahalua sillä elämänalueella. Mutta oliko meillä henkistä yhteyttä? Sielullista samankaltaisuutta? Hmm, ei oikeastaan. Hyvä puoli oli se, ettei meillä ollut isoja riitoja. Lyömistä tai epävakaata käyttäytymistä. Kuten sanoin, hän kohteli minua lempeästi synkkinä aikoina. Ja oli ihana isä pojallemme Struanille. On edelleen.

En yllättynyt, kun Dougie kertoi minulle Denisestä. Olin jotenkin jo epäillyt sitä. Nainen oli yrityksen uusi myynti-

edustaja, kymmenen vuotta Dougieta nuorempi. Kun Dougie alkoi jauhaa hänestä, en juuri kiinnittänyt siihen huomiota. Pian se kuitenkin muuttui toisenlaiseksi jauhamiseksi. Myöhäisillan tapaamisiksi, joissa keskusteltiin ”myyntistrategioista”, ja jopa keskellä viikkoa järjestettäväksi konferensseiksi. Oikeasti, konferenssi teollisuuspakastimista tai turbouuneista? Kävi ilmi, että kyseisiin konferensseihin olivat osallistuneet vain he kaksi ja ne oli järjestetty viiden kilometrin päässä Premier Innissä.

Kun Dougie lopulta tunnusti tekosensa, hän taisi järkyttyä siitä enemmän kuin minä. Jos totta puhutaan, olin oikeastaan helpottunut. Sanoin tietysti kaikkea asiaankuuluvaa – *Doug, miten saatoit? Petollinen temppu!* – mutta sydämeni ei ollut mukana. Autoin häntä pakkaamaan tavaransa, ja aina kun hän alkoi epäillä päätöstään, vakuutin, että se oli oikea. ”En kestä ajatella, että satutan sinua”, hän sanoi sinä aamuna, kun tuli luokseni vuokrapakulla hakemaan kampeitaan. En halunnut aiheuttaa kohtausta naapureiden nähden, joten sanoin vain: ”Kuule, tulemme aina olemaan ystäviä. Tämä on paras ratkaisu meidän kaikkien kannalta. Luojan tähden, Struan on jo kaksikymmentäkaksi. Hänellä on oma elämänsä.”

”Tiedän, mutta kun vannoin toisillemme valat, luulin, että olisimme yhdessä ikuisesti.”

”Doug, silloin kun lause *kunnes kuolema meidät erottaa* keksittiin, ihmiset elivät kolmekymmentäviisivuotiaiksi! Meillä oli hauskaa niin kauan kuin sitä kesti.” Hän tapitti minua murheellisella koiranpentukatseellaan, ja kammottavan hetken luulin hänen peruvan päätöksensä.

Hän sanoi kuitenkin: ”Olen pahoillani, Lind.” Hän veti minut syliinsä ja piteli siinä puolitoista minuuttia. En tiedä,

miksi annoin sen tapahtua, mutta tunsin sisimpäni värähtävän ja heti perään Douglasin värähtävän minua vasten, ja mieleni siirtyi käytännölliseen moodiin. Ajattelin: *Kuka tietää, milloin saan seuraavan kerran seksiä?* Ja: *Miksipä ei, vanhojen aikojen kunniaksi?* Niinpä teimme sen, heitimme hyvästit harjoittamalla haureutta. Se tuntui oikeastaan aika hyvältä. Ongelma oli vain se, että hoidettuamme homman halusin hänen häipyvän. Ensinnäkin olin tilannut makuuhuoneeseen uudet verhot – eräänlainen uutta alkua merkitsevä ostos – ja niiden mittaaja saapuisi hetkenä minä hyvänsä ottamaan mitat. Doug alkoi taas tunteilla lähtönsä takia. Hän puhkesi jopa itkuun. Onneksi ovikello soi. Oletin ilman muuta, että tulija olisi verhojen mittaaja, joten avasin oven huikaten pirtteästi: ”Hei, oletteko Verhosta ja viitasta?” Sain kuitenkin vastaani pelkkää hämmennystä.

”En. Olen Denise”, nainen sanoi nolosti. ”Lupasin Dougille odottaa autossa, mutta ajattelin, että sinun ja minun olisi hyvä tavata. En halua, että välillämme on mitään kahnausta.” Saa-toin ymmärtää, mitä Douglas näki Denisessä – hyvin pinnallisessa mielessä. Nainen oli hoikka, ehkä kokoa 40. Vähän yli kolmikymppinen, liikaa raitoja hiuksissa, tekorusketus ja paljon kultakoruja. Voimakas meikki ja jättimäiset huulet. Nykyäänhän niitä täytetään tai jotain sellaista. Näyttää naurettavalta, jos minulta kysytään, mutta olkoon. Ei ole minun asiani tuomita. Seisoin paikallani kykenemättä sanomaan mitään, kunnes taakseni ilmestyi hätäantynyt Douglas. Hän oli vielä hikininen sen jäljiltä, mitä olimme juuri tehneet, ja tunsu luultavasti syyllisyyttä, mikä sai hänet pelkäämään tappelua.

”Älkääs nyt, tytöt, ei järjestetä kohtausta”, hän sanoi tarpeettomasti. *Ei tulisi mieleenkään*, ajattelin.

Kaikki on nasta alussa

Linda Standish on kolmenkymmenen vuoden ajan ollut ututtera kunnan virkailija ja tehnyt työtään täydellä sydämellä. Nyt hänen pitäisi olla valmis jäämään varhaiseläkkeelle ja nauttimaan vapaudesta.

Jäljellä on vielä yksi tehtävä: selvittää Levi Normanin kuolinpesä. Walesista kotoisin oleva mies vietti viimeiset vuotensa yksin syrjäisellä skotlantilaisella saarella. Kuka Levi oikein oli? Jäikö kukaan kaipaamaan häntä? Lindan on matkustettava Skotlantiin, jossa Levin tarina kietoutuu auki, ja samalla – kuin vaivihkaa – myös Lindan oma elämä avautuu uusille ystäville, rakkaudelle ja tulevaisuudennäkymille. Iloisia publi-iltoja unohtamatta.

Ruth Jonesin lämpimän humoristinen ja sydämellinen *Vielä yhdet* juhlistaa yhteisön voimaa, anteeksiantoa ja kuritonta rakkautta.

